

ἐκ τούτου ἐξηγοῦμεν λογικῶς τὸ φυσικὸν πλεονέκτημα τῶν ἰταλῶν πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς γραφικῆς καλλονῆς. Ἐξ ὧν δὲ τῶν ἀποκρῦφων ἐπιρροῶν, καὶ τοὶ κυριολεκτικῶν, αἰτινες δρῶσιν ἐφ' ὑμᾶς, ἡ μάλιστα ἐπίσημος καὶ ἠθικὴ ὑπάρχει ἀναντιρρόπως ἡ μουσουργία. Ὅποιαν ἄλλην ἐπιρροὴν δύνασαι νὰ παραστήσης μετ' αὐτὴν; Μίαν καὶ μόνην ἴσως, τὴν τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν θεαμάτων, ὅσα αὕτη παρίστανται καθ' ἕκαστον ἡμῶν βῆμα ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος. Ἡ βιομηχανία εἶναι μᾶλλον ὁρατὴ, καὶ δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν ἀπονώτερον τ' ἀποτελέσματά της. Αὕτη ἐπιβάλλεται εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν, μεταλλάσσει μικρὸν κατὰ μικρὸν τὰς σκηνὰς τῆς οἰκίσεως, καὶ διαρρυθμίζει τὰς ἐξείς τοῦ βίου. Ἡ δὲ μουσικὴ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἠθικῆς ἡμῶν ζωῆς, ὡς ἡ βιομηχανία ἐπὶ τῆς ὑλικῆς.

Καὶ λοιπὸν τὰ ἦθη, αἱ πράξεις, αἱ κακίαι καὶ ἀρεταὶ ἡμῶν ἔχουσιν ἐν αὐτοῖς στοιχεῖόν τι μουσικὸν διαλανθάνον ἡμᾶς, καὶ ὁρῶν ἐν τῇ ψυχῇ ὡς ὁ σιδηρὸς καὶ τὸ ἄλας ἐν τῇ χημικῇ διασκευῇ τῶν σωμάτων. Ποιητὴς τις ἐξήτει ἀρτίως πόσοι στατήρες δόξης ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ῥακίαν ἐκ τοῦ ὀρειχάλκου τῆς πλατείας Βενδῶμης, καὶ ποῖον μέρος ἀναλογεῖ αὐτῷ ἐκ τῶν νικῶν τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ ἰδέα ἐφάνη τοῖς πολλοῖς ἀλλόκοτος καὶ σχολαστικὴ, καὶ ὅμως ἦτον ἀκριβὴς καὶ φυσικὴ. Τίς δύναται νὰ εἴπῃ κατὰ παράθεσιν ποῖον μέρος ἐκ τῶν τελευταίων νικῶν τῆς Γαλλίας ἀνήκει εἰς τὰ νεώτερα ἡμῶν μουσουργικὰ ἀριστουργήματα, καὶ εἰς τὴν ἀρεμάνιον ἐκείνην φαιδρότητα, τὴν περιφρόνησιν τοῦ θανάτου καὶ τὴν εὐχερῆ αὐταπάρνησιν, ἀπόκρυφα ἐλατήρια ἐνθουσιασμοῦ καταπλήξαντος τὸν κόσμον εἰς τὰς τελευταίας ἡμῶν ἐκκρατείας; Ἀληθῶς δὲ τὰ ἔργα τῆς νεωτέρας μουσικῆς εἰσὶν οἰκειότερα παρ' ἡμῖν, ἢ τὰ τοῦ Ῥακίου καὶ Κορνηλίου παρὰ τοῖς πατράσιν ἡμῶν. Οἱ νέοι ἀξιωματικοὶ ἀπεστήθισαν ἴσως ὀλιγώτερον ἢ οἱ πατέρες τῶν τὰς περικοπὰς, τῶν γαλλικῶν τραγωδιῶν, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἀγνοεῖ ἀπὸ στήθους τὰς μελωδίας τοῦ Ῥοσσίνι. . . . Τοὺς ἀμαθεστάτους τῶν στρατιωτῶν ἡμῶν, καὶ τοὺς ἴσοι μάλιστα οὐδέποτε εἰσῆλθον εἰς θέατρον λυρικὸν ἢ αἰθούσαν μουσουργίας, ἐπεφοίτησεν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ὁ θεὸς τοῦ ἤχου. Ὡς ὁ φιλόσοφος Ἰάκωβος, τοῦ Ὁπῶς ἀγαπᾷτε τοῦ Σαικσπέρου, ἀνέπνευσαν ὅλην τὴν εὐθυμίαν καὶ ὅλην τὴν μεγαλλοχολίαν τῶν ἀσμάτων τῶν συγχρόνων μουσουργῶν. Ἦλθον αὐτὰ καὶ τοὺς εὐρῆκαν εἰς τὸ κατώφλιον τῶν πενιχρῶν καπηλείων, εἰς τὰ στρατιω-

τικὰ γυμνάσια τῶν, εἰς τὴν γωνίαν τῶν ἀγυιῶν, εἰς τὸ βάθος τῶν στρατώνων, καὶ διέβησαν ἐπ' αὐτῶν ὡς ἡ θωπεῖα πνεύματος ἀοράτου. Ἡ ψυχὴ τῶν ἀπέμεινε βρεμβῶδης καὶ πῶς τεθλιμμένη. Τοῦτο φαίνεται ἐπὶ τῆς μορφῆς τῶν τῆς ἡμέρου, μετριοπαθοῦς καὶ καρτερικῆς ἥτις πολὺ διαφέρει τῆς θορυβώδους καὶ φιλέριδος μορφῆς τοῦ παλαιῦ γάλλου στρατιώτου. Ἐκ τούτων διαγιγνώσκεται εἰς τὸ θάρρος αὐτῶν ἐπιρροὴ ὧν νέα καὶ τὴν ὁποίαν ἡ προγενεστέρα ἀνθρωπότης ἠγνῶει ἀείποτε.

Ὁ νέος οὗτος ἡρωϊσμός ὁ μόνος παραλάσσει τὴν νηπιώδη του ἡλικίαν, ἀποκαλυφθεὶς εἰς τὴν μᾶλλον εὐρωστον ὄψιν του, δὲν καταφαίνεται πλέον ὡς ἀπόρροια ἐκκυσίου ἀγῶνος, ὡς ἐνεργητικότης ἀπογνώσεως, ἡ ψυχρὰ καὶ μεγαλοπρεπεῆς ἀπόφασις, ἀλλ' ὡς συναίσθησις φυσικὴ τῆς ψυχῆς. Ὁ ἡρωϊσμός μέχρις ἐποχῆς τινος, τῆς τελευταίας, μετείχε τοῦ χαρακτῆρος τῆς καλλιτεχνίας προσοικειωμένης τῇ ἀνθρωπότητι· εἶχε τούτεστιν ἐν ἑαυτῷ πλαστικόν τι καὶ γραφικόν. Ὁ ἄνθρωπος καθίστατο ἀκαμπτος εἰς στάσιν ὡς εἶπεν μαρμάρινον ἢ ἐπίπονον, ἀποτελεσμα βίας πνεύματος καὶ ἀποφάσεως ἀλγεινῆς. Ἦγνῶει ἐπίσης ν' ἀποθνήσκῃ καθημέραν καὶ καθῶρον, ἀλλ' ἐφαίνετο ὅτι ἐξέλεγε τὴν ὥραν καὶ τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου, καὶ προσέτιμα νὰ πέσῃ ὑπὸ λαμπρὸν καὶ ἀνέφελον ἥλιον. Οὐδὲν ἐξισοῦται πρὸς τὸν ἡρωϊσμόν τῶν ἡμετέρων λεγεῶνων ὁποῖον ἐπέδειξεν κατὰ τοῦς τελευταίους πολέμους. Οὐδεμία ἀκαμψία ἢ τραχύτης, οὐδεμία μάχη ὑποχρεωμένης θελήσεως, οὐδὲν ἄλλο ἢ φυσικὴ ῥοπή ἀβίαστος, εὐχερῆς, πτερωτῆ ὡς εἶπεν, ταχεία καὶ ἡμερος ὡς κύμα ἡγῶδες. . . . Οἱ στρατιῶται ἀπέδοντο τὴν ζωὴν τῷ Θεῷ ὡς ὁ ἦχος θνήσκει ἐν τῷ ἀέρι, ἢ ὡς ἐξατμίζεται τὸ ἄρωμα. Ἴδου τὸ νεώτερον θάρρος τὸ προωρισμένον νὰ ὑπερβῇ καὶ ἐξαλείψῃ τὸ ἀρχαῖον, τὸ ὁποῖον ἐνεκαρτέρει μόνον δι' ἀλγεινοῦ ἀγῶνος θελήσεως, καὶ διὰ τινος βίας ἐπιβαλλομένης. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἡ καρδιά μου ἐσκίρτησε διορῶσα τὴν προσπέλασιν τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς ὁ ἡρωϊσμός ἐσεται τοσοῦτον εὐχερῆς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον εἶν' εὐχερῆς τὸ μειδιάμα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ παιδίου.

Ἄλλ' ἐν ὅλοις τὸ θάρρος εἶναι μία τῶν ἀρετῶν. Ἐὰν θεωρήσωμεν κατὰ σειρὰν ὅλας τὰς λοιπὰς θ' ἀνεύρωμεν, πιστεύω, τὸ αὐτὸ μουσικὸν στοιχεῖον. Ἦκουσα ἐνίοτε ἀνθρώπους εὐσεβεῖς ἄλλης τινος μεταλήψεως ἢ τῆς πρὸ σοὶ¹ ποθοῦντας τοῦ ἐκλι-

1. Διακρίνει ἀφροφρῶνως τοὺς διαμαρτυρομένους ἀπὸ τῶν καθολικῶν. Σ. Μ.

πόντος μοναστικῶ βίου τὰς ἀρετὰς, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν ἡπιότητα, τὴν ἐγκαρτέρησιν, τὴν λήθην τοῦ ἐγώ, τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν ἐγκοσμίων. Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἄθη, ἔλεγον, τῆς θρησκευτικῆς ἀπομονώσεως, ἐμαράνθησαν διὰ παντός ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀντ' αὐτῶν ἀνεφύησαν τὰ ζωντανὰ φυτὰ τῆς ἀλαζονίας, τῆς ἀντιδράσεως, τοῦ φιλοκτήμονος πνεύματος, καὶ τοῦ ὄργασμοῦ πρὸς τὴν κατάρτησιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Κ' ἐγὼ αὐτὸς ἀπεδεχόμενος ἐπὶ μακρὸν τὴν γνώμην ταύτην. — Ἄλλ' ὄχι αἱ ἀρχαῖαι αὐταὶ ἀρεταὶ δὲν ἀπέθανον, καὶ ἂν κινδυνεύωσιν, ἡ ἐπιρροὴ τῆς μουσικῆς ἀρκεῖ νὰ τὰς σώσῃ. Διεσκέπτοντο ποτὲ ἐν Νεαπόλει πῶς νὰ ἐπιτύχῃσι καλεῖτερον νυκτερινὸν φωτισμὸν ἀνευ δαπάνης τοῦ κοινῶ θησαυροῦ. — «Πολυπλασιάσατε τὰς Παραγίας»¹ εἶπεν ἱερεὺς νοήμων παρεστὼς ἐν τῇ διασκεψί. Ἐπίσης θὰ ἔλεγον κ' ἐγὼ ἀκούων ὅτι θλίβονται διὰ τὴν ἀφάνειαν τῶν ἀρχαίων ἀσκητικῶν ἀρετῶν. «Πυλαπλασιάσατε τὰς μουσουργίας καὶ ἄφετε ὕστερον νὰ ἐνεργήσῃ ἡ ἐπίδρασις τῶν ἡχῶν.» Καὶ ἀναπολῶ μὲν τὴν γηραιὰν φράσιν τὴν πασίγνωστον ὅτι ἡ μουσικὴ ἀναρπάζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' αὕτη ἐκτελεῖ ἄλλο τι μείζον. Διὰ τῶν ἐπιθυμιῶν ὅσας τῷ διεγείρει καθίσταται δι' αὐτὸν βαθμηδὸν ὅλας τὰς ἡδονὰς ἀνοουσίους, διὰ δὲ τῶν βρεμβασμῶν δι' ὧν τὸν μεθύσκει τῷ καταδεικνύει μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐλαεινὴν πᾶσαν πραγματικότητα. Μετατοπίζει καὶ φέρει ὀπισθοδρομικῶς καὶ ἀδιακόπως τὸ ἰνδαλμα τοῦ ἀνθρώπου· αὐξάνει ἐπ' ἀπειρον τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ψυχῆς, ὥστε ἡ εὐτυχία καθίσταται δι' αὐτὴν ἀνεφικτος ὑπὸ τοὺς ὄρους τῆς ἐγκοσμίου ὑπάρξεως. Ἡ δὲ μόνη εὐτυχία θὰ ἦτο ἡ ἀπόλαυσις ἢ κατάρτησις τοῦ ὄντος ἢ τοῦ ἀντικειμένου ὅπερ εὐδύνατο νὰ διατηρῆ αἰωνίως τὴν ψυχὴν ἐν τῇ στιγμιαίᾳ μέθῃ τῆς ἡδυπαθείας, δι' ἧς περὰ ὑπὸ τῆς μουσικῆς ἀγομένη· ἀλλὰ τὸ ὄν τοῦτο καὶ τὸ ἀντικείμενον δὲν εὐρίσκονται. Διότι οὐδὲν ἐπίγειον δύναται νὰ χορηγήσῃ οὔτε τὸ σύνολον τῆς τοιαύτης εὐτυχίας, οὔτε κἂν ὀλόκληρον τὸ μέτρον τῆς βασάνου. Οὔτε ἡ χαρὰ ἡμῶν εἶναι ποτὲ τοσοῦτον μεθυστικὴ, οὐδὲ τὸ ἄλλο τσοῦτον δριμύ ὥστε νὰ συγκριθῶσι μετὰ τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ βρεμβασμοῦ· καὶ λοιπὸν ἀπελπίζομενοι νὰ γίνωμεν εὐτυχεῖς, οὐδ' ἐχομεν κἂν τὴν παρηγορίαν ὅτι πάσχομεν ἰσχυρῶς.

Κατὰ τὴν ἀηδῖαν ταύτην παντός πράγματός κατὰ τὴν βεβαιώσιν ὅτι οὐδὲν ἰσχύει νὰ πραγματώσῃ

1. Τὰ παρῶδια ἀγάλματα τῆς Θεοτόκου. Σ. Μ.

τὸ ἰδανικὸν ἀγαθὸν τῆς μουσικῆς ἐπικλήσεως, τῆς προαισθήσεως, ἢ τοῦ πόθου, ὁ ἄνθρωπος ἀναμνηθάνει ἀνευ συνειδήσεως, διὰ μεθοδῶν τινῶν ἀμέσου, τὰς ἀσκητικὰς ἀρετὰς, τὴν λήθην ἑαυτοῦ, τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ ἐγκόσμια, τὴν ἀμεριμνοσύνην πρὸς τὴν εἰμαρμένην ἥτις τὸν ἀναμένει, ἢ τῆς δυστυχίας ἥτις τὸν ἐνεδρεύει. Ὅποια τις ἀστραπὴ καὶ ἂν διαπεράσῃ τὴν ψυχὴν του θὰ εἴπῃ· «Διέβλεψα εὐδαιμονίαν ὑψηλοτέραν ἐν ταῖς μελωδίαις τοῦ Ῥοσσίνι.» Ὅποια τις γλυκύτης καὶ ἂν τὸν μεθύσῃ, θὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ἠσθάνθη ἐτι μείζονα εἰς τὰς μελωδίας τοῦ Μοζάρ· ὁποίας ὀδύνας καὶ ἂν ὑποστῇ, θὰ εἴπῃ καθ' ἑαυτὸν ὅτι οὐδὲν αὐταὶ λογίζονται πρὸς τὰς ὀδύνας ὅπου τὸν ἄγρουν αἱ ἀρμονίαι τοῦ Βερόδεν.

(Ἔπεται συνέχεια).

EMILE MONTÉGUT.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ο ΕΡΝΑΝΗΣ.

(Μετάφρασις Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ.)

Ὁ Ῥοὺ Σίβας, ὁ γέρον θεὸς καὶ μνηστῆρ τῆς Δόνας Σόλας, εἶρε μίαν ἡμέραν τὴν μνηστῆρ του μετὰ τοῦ Ἑρνάνη καὶ τοῦ Βασιλέως Καρόλου, ὅστις ἐπίσης τὴν ἡγάπα, καὶ ἀγανακτῆσας εἶχε μεμψῆ αὐτὴν πύρρως διὰ τὴν ἀπιστίαν τῆς. Εἰς τὴν κατωτέρω σκηνὴν παρίσταται κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του μετανοῶν διὰ τὴν παραφρορὰν του ἐκείνην καὶ δικαιολογούμενος περιπαθῶς ἐνώπιον τῆς γυναίκος, ἥτις σκέπτεται ἐναγωνίως τὸν Ἑρνάνη, καταδικώμενον ὑπὸ τοῦ Καρόλου, μονάρχου ἅμα καὶ ἀντιζήλου.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ, ΔΟΝ ῬΟΥΙ ΣΙΑΒΑΣ.

ῬΟΥΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Ἄ, μετ' ὀλίγον! σήμερον! θὰ γίνῃς τελευταῖον
Ἡ δούκισσά μου· θεὸς σου δὲν θὰ καλοῦμαι πλέον!
Πλὴν σ' ἔσφαλα, καὶ εἶδα χθὲς ἐν ἄκρᾳ συναισθήσει
Τὸ μέτωπόν σου νὰ φεγθῆ κ' ἡ περὶα νὰ σβύσῃ.
Σὲ ὑποπέπτην κ' ἔσπευσα, πρὶν λέξιν σου ἀκούσω,
Εἰς σὲ νὰ σφάλω καὶ εἰς σὲ, πορθένης, νὰ προσκρούσω.
Πῶς τὰ φαινόμενα πλανοῦν κ' ἐμπνέουν ὑπονοίας!
Ναί, καὶ ἂν εἶδα μετὰ σοῦ τοὺς θῶν νεανίας,
Νὰ μὴν πιστέλω ἔπρεπε τὴν ὄψιν τὴν ἰδίαν.
Πλὴν τί ζητεῖς ἀπὸ λευκῆν, ὦ τέκνον, ἡλικίαν!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Συχνὰ μοῦ δικαιόνεσθε, πλὴν τίς σὰς λνείδει;

ῬΟΥΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Ἐγὼ καὶ μόνος· ἔπρεπε ὁ Σίβας νὰ γνωρίζῃ
Πῶς δὲν ἐκκλίνουσιν τὰ σεμνὰ τῆς Δόνας Σόλας ἡθῆ,
Κ' ἔχει τὸ αἶμα καθαρὸν εἰς Ἰσπανίδος στήθη.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Και, είναι, είναι καθαρὸν καὶ θά φανῆ, πιστεύω,
Πολλὸ ταχέως.

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

"Ακουσε· με πάθος σὲ λατρεύω,
Πλὴν εἶμαι γέρον· ἐμαυτὸν κρατῶ μὲ δυσκολίαν.
Εἶμαι ζηλότυπος, κακός· ἤξε'ρες τὴν αἰτίαν;
Τὸ γῆρας εἶν' ἡ ἀφοριμὴ· τὸ κάλλος, ἡ μαγεία,
Ἡ δρόσος ἄλλων, δι' ἡμᾶς θανάτου ἀγωνία.
Φθονεῖς τοὺς ἄλλους, διὰ σὲ συστέλλεσαι, λυπεῖσαι...
"Ω γέλωσ! ἀπὸ ἔρωτα γυῶν ἀκολουθεῖσαι,
Κ' ἐνῶ μὲ νέκταρ σὲ μεθᾶ καὶ περιτὸν ἀκόμα,
Ἄνανεοῖνε τὴν ψυχὴν καὶ λησιμονεῖ τὸ σῶμα!
"Ἄν τύχῃ νεαρὸς βοσκόσ εἰς βύακα λειμῶνος,
Ἐκεῖνος ψάλλων νὰ περνᾷ, ἐγὼ βρεμβάζων μόνος,
Αὐτὸς εἰς δάση εὖσομα, ἐγὼ εἰς ἐρημίαν,
"Ω φρουριά μου, ἐκφωῶ, μ' ἐπάλλξει αἰωνίας,
"Ω πύργοι μου, πῶς ἤθελα προθύμως σᾶς μοιράσει,
Πῶς τοὺς ἀγρούς μου ἔδιδα καὶ τὰ πικνά μου δάση,
Τ' ἀπέραντά μου ποίμνια καὶ τὰ βοσκῆμάτά μου,
Τοὺς τίτλους, τὰ ἐρείπια, τ' ἀρχαῖον ὄνομά μου,
Καὶ ὅλους τοὺς προγόνους μου ποῦ μὲ προσμένουν πλέον,
Διὰ τὴν νέαν του σκηνὴν, τὸ μέτωπον τοῦ νέου!
Μὲ μαύρην κόμην, χύνει φῶς τὸ βλέμμα του μαγείας,
Καὶ ἂν τὸν ἴδῃς, θὰ εἴπῃς «αὐτὸς ὁ νεανίας!»
Θὰ στρέψῃς τότε, γέροντα θὰ μ' εἴρῃς, ὄχι νέον,
Καὶ Σιλβας ἂν λέγομαι, αὐτὸ δὲν φθάνει πλέον!
Ἰδὲ ὅπως σ' ἀγαπῶ καὶ ποῖας θλίψεις πίνω!
Τὸ πᾶν, πλὴν νέος καθὼς σὺ καὶ διὰ σὲ νὰ γίνω...
Τί λέγω; Μ' ἀνθηρὰν ἐγὼ νεότητα καὶ σχῆμα,
"Ὅπου σ' ἀφίπ' ὀπίσω μου καὶ σπείδω πρὸς τὸ μνημα!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Τίς οἶδεν;

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Οἱ παῖδοι αὐτοὶ καὶ ἀλαζόνες νέοι
Ἄγαπῃ ἂν ὑπόσχωνται, ἀγάπῃ δὲν τοὺς καίει.
"Ἄς δώσῃ πίστιν εἰς αὐτοὺς ἀπλοϊκῆ τις νέα·
Ἐκεῖνη θνήσκει καὶ γελοῦν. Εἶναι πτηνὰ ὠραῖα,
Μὲ γραφικὴν τὴν πτέρυγα, γλυκὴ τὸ λάλημά των,
Πλὴν καὶ ὁ ἔρωσ των περνᾷ μαζὺ μὲ τὰ πτερά των.
Οἱ γέροντες, μ' ἀδύνατον κελάδημα καὶ χρῶμα,
Ἐχουν τὴν πτέρυγα πιστὴν καὶ ἀγαποῦν ἀκόμα.
Εἶναι βαρὺ τὸ βῆμά μας, ἡ ἔρσις ἀμβλεῖα,
Ἐπιδομέν' ἡ δῦσις μας, ἀλλ' ὄχι κ' ἡ καρδία.
Φεῦ! ὅταν γέρον ἀγαπᾷ, λυπήσου τον καὶ πόνοι.
Εἶν' ἡ καρδία νεαρὰ καὶ πάντοσ' αἰματόναι.
Δὲν εἶναι, ὄχι, ἄθυρμα τὸ ἐδικὸν μου πάθος
Ποῦ στίλβει καὶ συντρίβεται· εἶν' αἰσθημα μὲ βάθος,
Στεφάν, ἀκαίσιον, φιλικόν, φιλόστεργον συγγνώμης,
Καὶ δρῶνιν ὡς ὁ βαρὺς φεοειδικὸς μου θρόνος!
Ἰδὸν ἔπασσον σ' ἀγαπῶ, καὶ σ' ἀγαπῶ ἀκόμα
Πολυειδῶσ· ὡς τῆς αὐγῆς τὸ ὑποστρέμον ὄμμα,
"Ὡς τ' ἀνθη τὰ γλυκίπνοια, ὡς τ' οὐρανοῦ αἰθρίαν!
Ἐσὲ νὰ βλέπω, τὴν ἀβρὴν τοῦ βήματος μαγείαν,
Τὴν φλόγα τῶν ὀμμάτων σου, τὴν δρόσον τῆς μορφῆς σου,
Γελῶ καὶ κλείω ἔνδον μου ἐκστάσεις παραδείσου!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Θεέ!

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Πρὸς τοὺτοισ, πιστέισε, εἶν' ἀληθῶς ὠραῖον,
"Ὅποτε σθῖνει ὁ θνήσκῶσ καὶ σθῖνει καταζῆρῶν,

"Ὅποτε εἰς τὸν τάφον του προσκρούει κάθε βῆμα
Γυνή τις, ἄγγελος ἀγνός, περιστερὰ τὸ σχῆμα,
Ἐπάνωθεν του ν' ἀγρ. πνῆ καὶ νὰ περιλαμβάνῃ
Προσθῦτην ὅστις δύναιται ἔν μόνον, ν' ἀποθάνῃ!
Εἶν' ἔργον ὅλως ἱερὸν, εἶν' ἔργον εὐλογίας
Ἡ ἔξοχος προσπάθεια ἡρωϊκῆς καρδίας,
"Ἦτις πλανᾷ τὸν θνήσκοντα, ἐνῶ τὸ φῶσ του δῖαι,
Καὶ, δίχως ἴσως ν' ἀγαπᾷ, πῶς ἀγαπᾷ δεικνύει.
"Ὡ σὺ τοιοῦτος ἄγγελος μὲ γυναικὸς καρδίαν,
Θὰ μοῦ φαιθῶνης τὴν ψυχὴν τὴν ἔρημον καὶ κρύαν,
Καὶ θὰ σηκώσῃς δι' ἐμὲ τὸ ἦμασ τοῦ γρόνου,
Θυγάτηρ ἀπὸ σεβασμὸν καὶ ἀδελφῆ ἐκ πόνου!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Νὰ σᾶς προλάβω δύναιμι καὶ νὰ σεσθῶ ἔν πρώτοις.
Δὲν εἶναι μέτρον τῆς ζωῆς ἡ θλιβερὰ νεότης,
Συχνὰ πᾶν ὅ,τι εὖσομον ἐπὶ τῆς γῆς ἐκπνέει,
Βραδ.περῶν οἱ γέροντες, εἶναι ταχεῖς οἱ νέοι,
Καὶ κλείει τις εἰς τὴν ζωὴν γοργὰ τὰ βλέφαρά του,
"Ὡς κλείει τάφον ἀνοικτὸν ἡ πέτρα τοῦ θανάτου!

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

"Ὅποιοι λέγοι ζοφεροὶ! θὰ σ' ἐπιπλήξω τότε,
Παιθῶν! εἶναι θλίψωσ ἡ εὐτυχίας ὥρα;
Ἄλλὰ τῶ ὄντ', ἡ εὐτυχῆς στιγμή ἐνῶ σημαίνει,
Ἄκομη διὰ τὸν ναὸν δὲν εἶσ' ἐτοιμασμένη;
Ἐνθῆσου, σπεῦσε· τὰς στιγμὰς μετρῶ ἔν ἀγωνίᾳ.
Τὸν στολισμὸν σου!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Θὰ διδῆ κ' εἰς τοῦτο εὐκαιρία.

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

"Α, ὄχι,
(Ἐμβαίνει ὑπηρέτης.)
Τί ζητεῖς ἐσύ;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

Εἷς ἄνθρωπος πλανήτης,
Αὐθέντα! εἰς προσκυνητῆς, ἡ μᾶλλον ψωμοζήτητης,
Ζητεῖ, ὡς λέγει, ἄσυλον.

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Ἐπαῖτου παρουσία!
Μὲ τὸν φιλοξενούμενον ἐμβαίν' ἡ εὐτυχία,
"Ἄς ἔλθῃ.— Ποῖας ἔξωθεν μὲ φέρεις ἀγγελίας;
Τί γίνεται ὁ ἀρχηγός τῆς φοβερᾶς ληστείας,
"Ὅστις πληροῖ τὰ δάση μου ἀναστατῶν ἡ καίων;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

"Α, ὁ Ἐρνάνης, τῶν βουινῶν ἐξέλιπεν ὁ λέων,
"Ὡς νὰ μὴν ἦτον!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Οἱμοι!

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Πῶς;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

"Ἐγὰθ' ἡ στρατιά του·
"Ὁ βασιλεὺς ἰγνηλατεῖ αὐτὸς τὰ βῆματά του·
Ἡ κεφαλὴ του χίλια φλωρία κηρυγμένα!
Πλὴν, λέγουσ, ἔπεσε νεκρός.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Νεκρός, χωρὶς ἔμένα,
Ἐρνάνη!

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Δόξα τῶ θεῷ! νεκρὸς ὁ παραξίος!
Ἡμέρα, φίλη μου, χαρᾶς, ἡμέρα εὐτυχίας...

Κοσμήσου πλέον, τάχυνε, λατρεία, καύχημά μου!
Εἶναι πανήγυρις διπλή.

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ.

Τὰ μαῦρα νυμφικά μου!
(Ἐξέρχεται.)

'ΡΟΓΙ ΣΙΑΒΑΣ.

Τὰ δῶρά μου τὰ νυμφικά εὐθὺς εἰς τὴν ἴδιαν.
(Κάθηται.)
Τὴν θέλω χρυσοστόλιστον ὡς ἄλλην Παναγίαν,
Κ' ἐμπρός εἰς τόσα δῶρά μου κ' εἰς τὸ γλυκὴ τῆς ὄμμα
Νὰ κλίνη γόνυ θαυμασμοῦ καὶ ἀσκητῆς ἀκόμα.
Ἄλλ' ὁ πτωχὸς προσκυνητῆς, ὁ θέλων σκέπη κλίνης,
Εἶπέ νὰ ἔλθῃ, ζῆτει τον συγγνώμην, μὴ βραδίνης.
(Ὁ ὑπηρέτης ἐξέρχεται.)

ΕΚΕΙΝΗ.

Τῆς ζωῆς ἀπαυδῶν καὶ ψυχρὸς παροδίτης,
Ἐφερόμην ἀσκόπως, ἀνάπαυσιν θέλων,
"Ὅταν εἶδον ἐμπρός μου νὰ λάμψ' ἡ μορφή της·
Ἦτον ὄλη συμπάθεια, ὄλη γλυκύτης
Ἡ ὠραὶ ἀδελφῆ τῶν ἀγγέλων.

Ἐν ᾧ ἦν ἡ ὁδὸς μου κρημνῶν ἀνοδία,
Καὶ μακρὰν θευλλώδησ ἐρίζων καὶ μέλας,
Ἐμειδίασε, κ' αἴφνης τὸ πᾶν ἐμειδία,
Κ' ἐξεβλάστησαν ἔαρὸς ἀνθη, κ' εὐδία
Διεσκέδασ' εὐδὺς τὰς θεέλλας.

Περιδλέπων τὸν κόσμον, σεστέον εἶχον βλέμμα,
Καὶ ἦν περίξ μου σκότος, ἀγλὺς ἦν ἐμπρός μου·
Ἄλλὰ ἔνευσ' ἐκείνη, καὶ μ' εἶδον ἡρέμα,
Καὶ τὰς φλέβας μου ζέον διεξέρεσαν αἵμα,
Κ' ἐφωτίσθη ἡ δῦσις τοῦ κόσμου.

Ἦτον ἄγρουν τὸ πᾶν, καὶ σκία δλεθρία
Ἐπεφέρετο ἀνωθεν μαύρων ἀθύσιων.
Ἄλλὰ ὅταν τὴν εἶδα, σεμνῶς ἡρθρία,
Καὶ ἐδάφη ἡ δ.σις, κ' ἐδάφη αἰθρία
Ἡ αὐγὴ εἰς χρυσὸν καὶ εἰς βύσσον.

Ἦτον ὅτε τὴν πλάσιν μελῶν κακοφῶνων,
Κρωγμῶν μίσους καὶ ἐπιθῶσ ἦκουον πλήρη.
"Ὡς δ' ἐκείνη τὰ χεῖλη διέτελλε μόνον,
Μουσικῶν ἡ ψυχῆ μου ἐμέθυε τόνων,
Ἄρμονίας τὸ πᾶν ἐπλημμύρει.

Εἰς κοφὸν οὐρανόν, κ' εἰς γῆν, τόπων δικρῶν,
Ἄπογνώσεως βλέμ' ἀθανᾶς περιάγων,
Γλυκὸ δάκρ' εἰς τὸ ὄμμα της εἶδ' ἀναβρῶν.
Ἦν ἀδάμας ἐλέους, κ' ἐστάλαξε λύον
Τῆς νεκρᾶς μου καρδίας τὸν πόνον.

"Ἦλη, ἔλεγον, εἶναι τὸ πᾶν, ἦν ποικίλην
Σπεῖρ' ἡ τύχη τυφλή, καὶ ὁ θάνατος ὄρεπει·
Τοῦ μετώπου της ὄμως ἴδων τὴν καμπύλην,
Νέον κόσμον ἤσθάνθη, ἤσθάνθη τὴν ὕλην
Νοῦς ὑπέρτερος ὅτι διέπει.

Ποῦ μὲ φέρ' ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς ἡ μονήρης,
Ποῦ; ἠρώτων· κ' ἠπλώθη τὸ λάμπον της ὄμμα.
Οἱ βαθεῖς ὀφθαλμοὶ τῆς φωτὸς ἦσαν πλήρεις,
Καὶ ἀκτίνων αὐτοῦ ἀπαυγάζουσα ἴρις
Τὸ οὐράνιον μ' ἔδειξε δῶμα.

Πανταχοῦ ἀνοικτοὶ μοι προσέχαινον τάφοι,
Καὶ ἀθάνατον μόνον τὸν θάνατον εἶδον·
Εἶχον πένθος ἐντός μου, ἕποταν ἐστράφη,
Κ' εἰς τὸ φῶσ τῶν λαμπρῶν ὀφθαλμῶν της ἐγράφῃ
Οἰωνὸς ἀθανάτων ἐλπιδῶν.

Ζωῆς οὕτω πληροῦσα τὴν γῆν, τὸν αἰθέρα,
Καὶ χαρᾶς τὸ παρὸν καὶ ἐλπίδος τὸ μέλλον,
"Ὡς ἀκτὶς φωτεινῆ τὴν ζωὴν μου ἐπέρα,
Καὶ μοι ἦτον αὐτῆ τοῦ φωτὸς γλυκυτέρα,
Ἡ ὠραὶ ἀδελφῆ τῶν ἀγγέλων.

'ΑΑ. 'Ρ. 'ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ἡ ΜΥΡΤΩ ΚΑΙ Ἡ ΔΑΦΝΗ.

Ἡ Μύρτω ἔχει τῆς αὐγῆς τὴν λάμψιν καὶ τὴν χάριν.
Σὺν νόχτᾳ μοιάζει μὲ χλωμὸ ἡ Δάφνη μου φεγγάριν.
Ἡ Μύρτω τρέχει τῆς ζωῆς λουλούδι νὰ μίρσῃ,
Ἡ ἄλλη στέκει ἀκίνητη σὲ τάφος κυπαρίσσι.
Κι' ὅταν ἡ πρώτη ἐρωτικὸ τραγουδοῖ ψιθυρίζῃ
Τραγουδοῖ ἡ ἄλλη θλιβερὰ, παρᾶξενον ἀρχίζει.

Μ' ἐλπιδᾶ βλέπει τ' οὐρανοῦ ἡ Μύρτω μου τὸ χρῶμα,
Ἡ Δάφνη βλέπει ἄφωνη τῆς γῆς τὸ μαῦρο χῶμα,
Κι' ὅλοι τῆς προσηκόνοντα νεκρὸς σὺν νὰ διαβαίνῃ,
Μὲ τὴν χαρὰ της ἡ Μυρτῶ τῆ νεότητῆς μας τρελλαίνει,
Καὶ πάλι τὸ χαμῆγελο στὰ χεῖλη μας χαρίζει,
"Ὅπου τὸ μαῦρον φόρεμα τῆς Δάφνης ἐξορίζει...

Θλιμμένη πούλια τὰ μαλλιά τῆς Δάφνης ἀντικρύζει,
Μὲ τῆ θρισούλα τῆς αὐγῆς ἡ Μύρτω τὰ χτενίζει
Καὶ μέσα σταῖς τραναφυλλιαῖς σὺν ζεφυρὸς δ.αβαίνει·
Σὲ μνημα πέφτει ἀγνωστο ἡ Δάφνη λυπημένη,
Κι' ἀκοῖε τὸ παράπονο ποῦ χύνει τὸ τραγόνι,
"Ὅταν στὸ λόγκο ἡ Μυρτῶ μ' ἀηδόνια ξεφαντώνει.

Λέγουσ τῆς Μύρτωσ «σ' ἀγαπῶ» κ' ἡ Μύρτω δὲν θυμῶνει,
Τῆς Δάφνης ὅμως ἂν τὸ εἴποῦν τὰ χέρια της σταυρώνει,
Κ' ἡ λυπημένη κεφαλὴ διὸ τρεῖς φορᾶς κινεῖται,
"Ὡσὰν νὰ λέγῃ «Ἐρωτα ἀπὸ νεκρῆ ζητεῖτε...»
"Ἄχ! Ἡ Δαφνούλα γρήγορα τὸν ἥλιο τότε χάνει.
—"Ὅποιος δὲν θέλει ἔρωτα γυρεύει νὰ πεθάνῃ.—

Ἡ Μύρτω μέσα 'στὰ λευκὰ χιονάτα κρῖπει κάλλη
Κ' ἔχει τὰ μάτια γαλανὰ σὺν θάλασσα, ἡ ἄλλη
—Μαυρνευμένος οὐρανὸς νέφῃ λευκὰ δὲ βάζει,—
Μέσα σὲ μαῦρα σύννεφα τὴν λάμψιν της σκεπάζει.
Μαῦρα τὰ μάτια, τὰ μαλλιά, τὰ φρύδια, ὅλα μαῦρα
Καὶ μαίρη καὶ ἡ σκέπη της ποῦ παίζει μὲ τὴν αὖρα.

Ἡ Μύρτω βλέπει ὄνειρα γλυκὰ στὸ προσκεφάλι.
"Ὅνειρα βλέπει ἐξυπνη καὶ θλιβερὰ ἡ ἄλλη.
Ἡ Μύρτω μ' ὅλα τοῦ χωριοῦ μιλεῖ τὰ παληκάρια,
Ἡ Δάφνη μὲ τὰ σύννεφα καὶ τ' ἄγρια χερτάρια,